

OMVENDT INTEGRATION Gennem GODT FORUMTEATER

Hvordan kom forestillingen Mahmoud og Systemet til verden?

I august 2016 tog D-factor ud i Gellerupparken. De var besluttet på at snakke med nogle unge, som havde været i kontakt med det sociale system, havde svært ved at komme i gang med uddannelse eller job. I starten nægtede de unge at tale med dem, men det lykkedes at få skabt kontakt. – Gruppen fik 7 utroligt berigende samtaler med dem. – De fleste af disse unge lå på kanten til at være kriminelle eller havde været det. Det her var de unge, som danskere går i en stor bue udenom, - de unge, som bliver til en social sag, - de unge der er masser af statistikker på og skrives om i medier, og som ingen rigtig ved, hvordan man hjælper.

I starten af en samtale var de unge skeptiske, fjendtlige, hårde, men efter lidt tid slappede de af og forvandlede sig til at være trygge, fulde af gode intentioner og have masser af omsorg for deres omgivelser. Det var meget lærerigt for D-factor at opleve, hvordan disse unge forvandlede sig til fra at være prototypen på en "hård indvandrer" til at være helt almindelige, usikre og håbefulde unge som alle andre. Men også at se, hvordan disse unge var fanget i et net af negative erfaringer fra hjem, skole, det danske samfund og af deres egne lukkede væremåder, forståelsesrammer og et kæmpe mindreværd.

De unge oplevede, at de ikke blev forstået af de professionelle, som skulle hjælpe dem, men mest blev mødt ud fra en fordom om dem som en "kriminell araber" og en "indvandrer". Samtidigt så de sig selv som indvandrere og arabere og palæstinensere, irakere, og absolut ikke som danskere.

Her var masser af stof til godt forumteater, som D-factor brænder for.

Men hvad er D-factor?

Kort fortalt er D-factor er en tværetinsk forumteatergruppe bestående af 5 (primært) unge med dansk og anden etnisk baggrund. D-factor er meget optaget af, hvordan man kan skabe dialog, kontakt, nye indsigter og forståelser på tværs af traditionelle opsplitninger mellem "de brune" og "de hvide" eller det "gamle danskere" og "nyere danskere". Metoden til dette er forumteater.

D-factor var blevet gendannet i 2016 efter nogle års pause. Tidligere har de spillet for ung på skoler, i klubber, beboerhuse osv.. Gruppens emne – at finde det fælles frem på tværs af etniske, religiøse og kulturelle spændinger og opsplitninger i det danske samfund – syntes der at være mere end nogensinde brug for at sætte gang i.

Og hvad er forumteater så?

Forumteater er interaktiv teaterform, hvor spillerne sætter cases, dilemmaer og konflikter op som hverdagsnære problematikker. Det er publikums opgave at løse disse. De skal involvere sig selv, - ved at bidrage med ideer, dele egne erfaringer såvel gode som dårlige, instruere spillerne til at gøre det på en bedre måde, eller endog selv gå op på

scenen og spille det på en måde, så det får et positivt udfald. Det er lærerigt at være del af. Man får øje på sig selv udefra.

Jokere/spilledere skal facilitere processen med publikum, således at man når frem til at forholde sig til de problemer, der er i spil, men også så publikum for mod og lyst til at blande sig.

Udviklingen af forestillingen – ”Mahmoud og systemet”.

Brændstoffet til det kæmpe arbejde, der lå i at forvandle nogle ustrukturerede samtaler til meningsfuldt debatskabende forumteater, var følelsen af, at der var så mange skjulte potentialer i de her unge mennesker. Hvordan får man skabt en situation, så man ikke bare ser ”fordommen” eller ”skallen”, men kommer ind og når en virkelig kontakt – og dermed kan være en hjælp for et andet menneske?

Over utallige mødegange på 3 måneder lykkedes det at udvikle en meningsfuld forestilling, som gruppen selv havde mod på at stå frem med. Prof. hjælp fra en instruktør var nødvendigt, og det fik gruppen fra Thomas Trier.

Udviklingen af en forumteaterforestilling balancerer som et knivsæg på at forstørre dilemmaer eller konflikter, så de bliver skarpere og til at få øje på, samtidigt med at man skal være tro over for virkeligheden, således at det ikke bliver for karikeret og dermed mister sin troværdighed. Der skal også et twist af humor ind. For der er ikke noget, så forløsende, som en konfliktfyldt situation, der også er humoristisk. Det betyder at udviklingen af en scene går mange udgaver og processer igennem, før det finder sin endelige form.

Godt forumteater betyder også at man virkelig involverer sig i det, som man vil sætte fokus på. En af gruppens spillere, Reza Wali gik især en lærerig proces igennem. Han var selv som ung kommet til DK som flygtning fra Afghanistan, og havde netop afsluttet sin uddannelse som mikrobiolog. Han havde altid følt afstand fra unge i Gellerup og unge, som havnede i problemer med kriminalitet og var lukket over for det danske samfund. Hvorfor kunne de ikke bare tage sig sammen og komme i gang med en uddannelse?

Men samtalerne med de unge fra Gellerup havde vendt alting rundt for ham. Pludselig forstod han disse unge på en hel anden måde og nu kunne han tage deres perspektiv på sig. Over de 3 måneders forberedelse indøvede han en fantastisk troværdig udgave af forestillingens hovedperson, Mahmoud på 17 år.

Mahmoud er hurtig i replikken, hård, har facade, stil, smart tøj, aggressiv og så er der ikke noget, som kan slå ham ud. Han vil gerne i gang med en uddannelse, men hvordan går det? ”Brødrene” fra Gellerup lokker med kriminalitet. Derhjemme er der ikke noget opbakning at hente.

Spørgsmålet er om han så kan få hjælp fra de professionelle? Ikke umiddelbart. For under samtalerne med en boligsocial rådgiver og en sagsbehandler går det helt galt. Men så er spørgsmålet om publikum er i stand til at ændre på den negative udgang. Kan de finde

løsninger, som reelt giver Mahmoud troen på, at det kan lykkedes for ham at tage en uddannelse? I forumteater er det nemlig publikum, der skal komme med løsningerne.

Dialogisk integration

Når D-factor spiller, er der en grundlæggende kerneværdi og formål bag, som handler om at komme ud af "dem og os" og finde et fællesskab, et "vi" frem – uanset om vi har oprindelse i Mellemøsten eller den danske vestkyst eller på hvilken side af skrivebordet vi sidder. For at få det frem bruger D-factor forskellige fif med det formål at få dialogiske integrationsprocesser frem. Dialogisk integration betyder at man vender integration på hovedet, og ser ikke kun på de andre som problemet, men begynder at inddrage sig selv.

Dilemmaer, fortællingen, jokernes spørgsmål og hele set-uppet på forestillingen forsøger at skabe en situation, hvor man ser sig selv med "de andres" øjne. Et andet fif er at skabe en situation, hvor noget modsætningsfyldt fremstilles som ligeværdige. Altså så det, der normalt bliver fremstillet som bedre end noget andet, bliver fremstillet som lige gode. Eller fordomme blandt "danskere" bliver fremstillet som en parallel til fordomme hos "anden etniske danskere". I lyset af den andens fordom får man øje på sin egen fordom. Heba, en palæstinensiske pige, sagde efter en af D-factors tidligere forestillinger: "Jeg troede kun, at det var danskere, der havde fordomme, men det har jeg også".

Via samtaler og refleksion blandt spillerne arbejder de med at udvikle deres eget mindset, så det ikke bliver fastlåst i et at se integration, som noget, der kun handler om "de andre", men finde det fælles tredje frem.

Premiere på Ungekonferencen i Gellerup

D-factor havde sagt ja til at spille for professionelle sagsbehandlere, uvejledere, boligsociale medarbejdere m.m. til Ungekonferencen i Gellerup i november 2016. Arrangørerne havde inviteret D-factor med det formål at de unge selv fik en stemme på konferencen.

D-factor består udelukkende af amatører og de havde tilmed ikke havde spillet i flere år, så der var jo en del usikkerhed i spil. Var det brød, der var slået op, for stort?

Der var nerver på, men Mahmoud og hans ven, Musa var helt vildt oppe på beatet – ligeledes Mahmouds skrappe mama, og Louise, den søde, men ligegyldige boligsociale medarbejder – og så Michael, sagsbehandleren, der havde alt for meget at lave, var fyldt med fordomme og slet ikke havde øje for den nedtrykte Mahmoud, der sad foran ham. Jokerne fik godt fat på publikum, og et aktivt, positivt og meget engageret publikum grinede, var til stede og bidrog over alt forventning. Tiden forsvandt, pludselig var forestillingen slut, og et stort bifald sluttede det hele af – alt mens TV2 Østjylland filmede.

Det var ikke muligt at lave mere dybtgående evaluering, men efterfølgende bad projektlederen flere fra publikum om at komme med deres feedback. Her er et par korte uddrag – det var svært at finde kritikpunkter frem hos publikum.

Vibeke Genefke, gadeplansmedarbejder:

"Det er noget af det bedste, jeg har set i meget meget lang tid. Virkelig, virkelig spot on både i formen og indhold. Det er helt tydeligt, at det er de unges perspektiv, uden at man sidder og tænker, at det er for meget. Som publikum er man både være til stede i situationen, samtidigt med at man bliver aktiveret"

Gordon Roberts, Brabrand boligsociale sekretariat, arrangør af Ungekonferencen, hvor D-factor spillede:

"Publikum var opstemte og havde ikke lyst til at stoppe debatten.

Det var vi som arrangører meget tilfredse med.

D-factors workshop var således med til at skabe grundlaget for en "ny fælles indsigt", som var konferencens hovedformål."

Her er et klip fra TV2Østjylland.

<http://www.tv2oj.dk/nyhed.../08-11-2016/.../eksperterne-lyttede...>

Fremtiden

Succesen fra Ungekonferencen og alt det, som gruppen havde lært ved at udvikle forestillingen, har givet D-factor mod til at tage nye skridt. Udover at "Mahmoud og systemet" nu udbydes til socialforvaltning, jobcenter m.m. målrettet professionelle, der skal støtte unge med "indvandrerbaggrund" til at komme i gang med job/uddannelse, så er stykket tilpasset, så det også spilles for unge i beboerhuse og klubber i boligsociale områder.

"Mahmoud og systemet" blev udviklet med professionelle som primær målgruppe, men D-factors primære målgruppe vil fremover være unge med anden etnisk baggrund og også etnisk danske unge.

Gruppen i gang med at søge penge hjem via fonde, så det i skrivende stund ser ud til at lykkes med to nye forestillingsrækker. Den ene retter sig til ungdomsuddannelser. Her er formålet at modvirke frafald fra uddannelser ved at styrke kammeratskab blandt de studerende på tværs af kulturelle, etniske og religiøse opsplittings. Det andet retter sig til folkeskolens elever i alderen 10 – 16 år, hvor målet er at sætte fokus på "dem og os" i klasserne på multietniske folkeskoler. Formålet er at bedre inklusion af børn med anden etnisk baggrund ved at fællesskabet i klassen mellem børnene styrkes på tværs af det "dem og os", "hvide" og "brune", som forskning i dag desværre viser er et stort problem - også blandt børnene.

D-factor er i fuld sving med at udvikle en niche – omkring integration, hvor de går i clinch med fordomme, vender integration på hovedet, så man holder op med bare at pege på "de andre" men begynder at se på sig selv, og gennem det arbejder med at direkte empowerment og frisættelse af unges potentialer.

Paraplyen for D-factor

Det har været en uvurderlig hjælp for gruppen at være del af paraplyen FO-Århus. Hjælp til fundraising, lokaler, sparring, regnskab m.m. har været en hjælp, der betyder, at gruppen simpelthen ikke havde kunnet tage de store skridt, som de har taget på så kort tid.

Juni 2017, Karen Nørskov, iamkarennoerskov@gmail.com